

УДК 342.951:351.74

О. М. Правоторова
доктор юридичних наук, доцент,
професор кафедри адміністративного і господарського права
та правоохоронної діяльності
Херсонського державного університету

НОВІТНЯ МОДЕЛЬ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ

Актуальність статті. У системі теоретичних і практичних чинників адміністративно-правової охорони було виявлено значну кількість недоліків, невідповідностей, яка не дозволяє ефективно відновлювати порушені права і свободи фізичних і юридичних осіб. З метою усунення цих невідповідностей потрібні системні зміни й доповнення до чинного законодавства. Однак їх неможливо робити шляхом усунення окремих прогалин, відміни окремих застарілих і шкідливих законодавчих положень. У цьому напрямку існує нагальна потреба здійснювати це системно на основі новітньої моделі адміністративно-правової охорони.

Стан дослідження. Багато вчених з різних галузей права розглядали у своїх працях ті чи інші аспекти правової охорони взагалі, а також адміністративно-правової охорони зокрема. Але вони, як правило, зазначали про необхідність реформування правової бази, створення нових засобів щодо адміністративно-правової охорони саме своєї суспільної цінності (право власності – В. Галунько, право інтелектуальної власності – Є. Юркова, право на підприємницьку діяльність – С. Сідак, атмосферне повітря – С. Ворушило, тваринний світ – В. Книш, громадський порядок – М. Лошицький, В. Цикалевич, право на комп'ютерні програми – Р. Саунін та ін., цей перелік можна ще досить довго продовжувати). Проте дієва теорія адміністративно-правової охорони, її новітня модель, сучасне концептуальне бачення до цього часу так і не отримали свого наукового втілення.

Мета статті. На основі чинного законодавства та думок на цю проблематику вчених в галузі адміністративного права сформулювати новітню модель адміністративно-правової охорони.

Виклад основних положень. Згідно зі словником української мови «модель» – це зразок якогось нового виробу, взірцевий примірник чого-небудь, «моделювати» – це створювати модель чого-небудь [1, с. 213]. І хоча ця категорія раніше використовувалася переважно в точних науках, однак в останні десятиліття активно використовується в гуманітарних, зокрема в теорії державного управління країн-учасниць ЄС.

Зокрема в теорії публічного урядування загальноновизнаними є щонайменше три загальновідомі моделі – «Old Public Management», «New Public Management» та «Good Governance». При цьому

остання є найбільш бажаною і такою, що успішно втілюється в життя в країнах-учасницях ЄС. При цьому, на слушну думку О. Амосова, публічне адміністрування в Україні не описується моделлю «Good Governance», яка відповідає найвищому розвитку соціально-економічної системи, характеризує соціально орієнтоване управління та визначає управління на розвинених демократичних засадах без урахування національної архетипіки. Навпаки, в нашій державі спостерігається існування моделей «Old Public Management» та «New Public Management», що визначається вітчизняною архетиповою парадигмою. Хоча архетипічні особливості зумовлюють необхідність упровадження державної політики шляхом збільшення самостійності регіонів у визначенні довгострокової стратегії соціально-економічного розвитку регіону, у виборі засобів її реалізації, формування та забезпечення ефективного перерозподілу синтезованого капіталу регіону, формування доходів і видатків бюджету області органами регіонального управління, участі органів місцевого самоврядування, територіальних громад та залучення населення до процесів управління й вирішення соціально-економічних проблем розвитку, тобто всього того, що створює підґрунтя для формування моделі «Good Governance» в публічному адмініструванні [2].

З погляду міжнародного досвіду новітня модель адміністративно-правової охорони має базуватися на моделі «Good governance» – «Хороше врядування». Модель «Хороше врядування» використовується в міжнародній літературі розвитку, щоб описати, як державні установи проводять державні справи та керують державними ресурсами. Урядування – «процес прийняття рішень та процес, за допомогою якого рішення приймаються (або не виконуються)» [3].

Із цього переліку для нас найбільш цікавими є положення «хорошого врядування» у сфері уряду та органів місцевого самоврядування, хоча вони є тісно між собою пов'язаними, так як належне урядування органів виконавчої влади в центрі нерозривно пов'язані з рівнем і якістю автономного публічного управління на місцях. Вони обидва доповнюють один одного. При цьому вважається, що чим більший рівень автономії на місцях за відсутності зловживань з боку органів місцевого са-

моврядування, тим краще в цілому «хороше врядування» [4].

Таким чином, першим критерієм хорошого врядування уряду є рівень децентралізації публічного управління: чим більше адміністративних послуг й управлінської діяльності здійснюється якісно на місцях, тим краще врядування.

Іншим критерієм належного врядування є кінцевий результат у сфері публічного управління, рівень якості надання адміністративних послуг. Оскільки уряди виконують цілі, такі як надання суспільних благ своїм громадянам, немає кращого способу оцінити належне врядування, крім результатів, які саме вимагають громадяни, а саме такі, як безпека, здоров'я, освіта, якість води, примусове виконання рішень, захист права власності, охорона навколишнього середовища, можливість чесно і прозоро виразити своє пасивне й активне виборче право, мати та отримувати за це справедливу заробітну плату [5].

Хороше врядування – це відповідальне ведення державних справ та управління державними ресурсами, що здійснюється в ЄС на основі 12 принципів хорошого врядування Ради Європи. Вони закріплені у Стратегії інновацій та належного врядування на місцевому рівні, схваленого рішенням Комітету міністрів Ради Європи 2008 року й охоплюють такі питання, як етична поведінка, верховенство права, ефективність і прозорість, надійне фінансове управління та підзвітність [5].

Розкриємо основні принципи цієї когорти.

Принцип перший – «Справедлива поведінка виборів, представництво та участь» – полягає в тому, що місцеві вибори проводяться вільно та справедливо відповідно до міжнародних стандартів і національного законодавства та без будь-яких шахрайств. Громадяни перебувають у центрі громадської діяльності та беруть участь у чітко визначених шляхах у суспільному житті на місцевому рівні. Усі чоловіки та жінки можуть брати рішення у процесі прийняття рішень прямо або через законні проміжні органи, що представляють їхні інтереси. Така широка участь будується на свободі вираження, зборів і асоціацій. Усі голоси, зокрема найменш привілейовані та найбільш вразливі,чуються та враховуються при прийнятті рішень, зокрема й щодо розподілу ресурсів [6].

Принцип другий – «Відповідність», згідно з яким завдання, правила, структура публічної адміністрації та процедури адаптовані до законних очікувань та потреб громадян. Публічні служби є доступними, а запити та скарги на них надходять упродовж розумного строку [7].

Принцип третій – «Ефективність та ефективність». Результати діяльності публічної адміністрації відповідають узгодженим цілям. Здійснюється найбільш можливе використання наявних ресурсів. Системи управління ефективною дозво-

ляють оцінювати та підвищувати ефективність адміністративних послуг. Контроль проводиться з регулярними інтервалами для оцінки та підвищення ефективності [8].

Принцип четвертий – «Відкритість та прозорість» – рішення приймаються та виконуються відповідно до правил і правил. Існує загальнодоступний доступ до всієї інформації, яка не класифікується за чітко визначеними причинами, передбаченими законом (наприклад, захист приватності або забезпечення справедливості процедур закупівель). Інформація про рішення, реалізацію політики та результати стає доступною для громадськості таким чином, щоб вона могла ефективно виконувати та сприяти роботі місцевої влади [9].

Принцип п'ятий – «Верховенство права». Місцеві органи влади дотримуються закону та судових рішень. Правила та положення приймаються відповідно до процедур, передбачених законом, і застосовуються неупереджено.

Принцип шостий – «Етична поведінка». Для публічних чиновників громадське благо постає перед індивідуальними інтересами. Є ефективні заходи для запобігання та боротьби з усіма формами корупції. Конфлікти інтересів оголошуються своєчасно, і залучені особи повинні утриматися від участі у відповідних рішеннях.

Принцип сьомий – «Компетенція та потенціал» – професійні навички тих, хто забезпечує управління, постійно підтримуються та зміцнюються, щоб поліпшити їх результати та вплив. Державні службовці мають мотивацію постійно вдосконалювати свою діяльність. Практичні методи та процедури створюються та використовуються для перетворення навичок на спроможність та отримання кращих результатів.

Принцип восьмий – «Інновації та відкритість до змін» – публічна адміністрація шукає нові та ефективні рішення проблем, а також переваги сучасних методів надання послуг. Існує готовність пілотувати й експериментувати з новими програмами та навчитися на досвіді інших. Клієнт, сприятливий для змін, створюється в інтересах досягнення кращих результатів.

Принцип дев'ятий – «Сталість та довгострокова орієнтація». Потреби майбутніх поколінь враховуються в поточній політиці. Стійкість громади постійно враховується. Рішення прагнуть усвідомити всі витрати, а не передавати проблеми і напруженість, будь то екологічні, структурні, фінансові, економічні або соціальні, для майбутніх поколінь.

Принцип десятий – «Надійне фінансове управління». Плата не перевищує вартість наданих послуг і не зменшує попит надто, особливо у випадку важливих суспільних послуг. Пруденція спостерігається у фінансовому менеджменті, зокрема при

укладанні та використанні кредитів, при оцінці ресурсів, доходів та резервів та при використанні виняткових доходів [10; 11].

Принцип одинадцятий – «Права людини, культурне різноманіття та соціальна єдність». У межах сфери впливу місцевої влади права людини поважаються, захищаються та виконуються, і дискримінація за будь-якими підставами нівелюється. Культурне різноманіття трактується як актив, і постійні зусилля спрямовані на забезпечення того, щоб усі мали частку в місцевому співтоваристві, ототожнювалися з нею і не відчували себе виключеними. Сприяння соціальній єдності та інтеграції неблагополучних регіонів. Доступ до основних послуг зберігається, зокрема, для найбільш незахищених верств населення.

Принцип дванадцятий – «Підзвітність». Усі відповідальні особи, колективні та особисті, несуть відповідальність за свої рішення. Рішення повідомляються, пояснюються і можуть бути санкціоновані. Існують ефективні засоби правового захисту від недобросовісної адміністрації та дій місцевої влади, які порушують громадянські права [12].

Зрозуміло, що не всі з вище перерахованих принципів є такими, що притаманні адміністративно-правовій охороні, однак частина з цих основоположних засад має бути трансформована в новітню модель такої охорони. Відповідно взявши за основу принципи хорошого врядування Ради Європи, сформуємо вихідні засадничі умови новітньої моделі адміністративно-правового регулювання:

– суб'єкти публічної адміністрації, які здійснюють адміністративно-правову охорону, є широкими за своїм статусом: до них відносяться органи державної влади, місцевого самоврядування, відповідні асоціації, які стають легальними шляхом виборів, що проводяться вільно та справедливо відповідно до міжнародних стандартів і національного законодавства та без будь-яких шахрайств, або призначаються обраними інституціями;

– публічна влада зобов'язана здійснювати адміністративно-правову охорону відповідно до адміністративних процедур, які якнайбільше відповідають потребам громадян. Відновлення порушених права має бути доступним і здійснюватися упродовж розумного строку;

– публічна адміністрація зобов'язана якнайбільш ефективно використовувати наданий їй для відношення порушених прав публічний ресурс;

– суб'єкти публічної влади періодично повинні перевірятися прозоро обраними органами і суспільством;

– рішення щодо відновлення порушених права осіб мають приймаються відкрито і прозоро, крім винятків, чітко прописаних законом: наприклад

щодо захисту приватності або забезпечення справедливості процедур закупівель;

– при захисті прав, свобод і законних інтересів осіб публічна адміністрація має беззастережно виконувати рішення суддів, які набрали законної сили;

– посадові особи публічної адміністрації зобов'язані громадське благо ставити вище над індивідуальними інтересами, мають діяти ефективні заходи для запобігання та боротьби з усіма формами корупції, конфлікти інтересів оголошуються своєчасно, і залучені особи повинні утриматися від участі у відповідних рішеннях;

– при здійсненні адміністративно-правової охорони суб'єкти публічної адміністрації зобов'язані постійно підвищувати свою компетентність та практичні навички, інноваційна діяльність у цій сфері стає провідною, і вона орієнтується на вирішення насамперед екологічних, структурних, фінансових, економічних або соціальних проблем майбутніх поколінь;

– при здійсненні адміністративно-правової охорони орган публічна адміністрації має брати участь у заходах щодо міжмуніципальної солідарності, справедливого розподілу тягаря та пільг і зменшення ризиків;

– при здійсненні адміністративно-правової охорони має враховуватися культурне різноманіття;

– посадові особи та органи публічної адміністрації мають нести відповідальність за неефективне забезпечення адміністративно-правової охорони, порушення прав, свобод чи законних інтересів осіб при її здійсненні.

У цілому треба зробити висновок, що виходячи із положень, принципів хорошого врядування Ради Європи, публічна адміністрація є зобов'язальною у сфері адміністративно-правової охорони ефективно здійснювати відновлення чи попередження порушення прав, свобод і законних інтересів невідладних фізичних і юридичних осіб.

Другою складовою новітньої моделі адміністративно-правової охорони є людиноцентристська теорія адміністративного права професора В. Авер'янова, яка в умовах сьогодення завдяки працям професора О. Мурашина практично стала загальною людиноцентристською теорією права України [13].

В. Авер'янов доводив (причому ці його думки прослідковуються ще з його праць середини 80-х років ХХ століття), що пошук адекватних відповідей на певні «виклики часу» стоїть перед адміністративним правом (далі – АП) як галузеву юридичною наукою і правовою галуззю в нових політико-ідеологічних і соціально-економічних умовах розвитку країни. Стисло зупинюся на найбільш принципових питаннях. Перше і вихідне запитання зводиться до того, чи дійсно чинне на сьогодні українське АП потребує не просто

часткового покращення, удосконалення, а саме реформування, і ще більше – «радикального» реформування, і яка його мета? Саме так, потрібне «радикальне» реформування, бо перегляду підлягають не дрібниці (деталі), не окремі інститути, а фундаментальні, основоположні засади АП, так звані системоутворюючі елементи цієї галузі, тобто її цілі, принципи, предмет і метод, правові режими, система і структура галузі й т. ін. Головна ж мета реформування АП полягає в тому, щоб повернути адміністративному праву справжнє демократичне обличчя, подібне до того, яке ця галузь має нині в усіх розвинених країнах світу.

Фактично АП має бути орієнтоване на забезпечення максимально ефективної реалізації прав і інтересів людини та їх ефективний захист. Тоді як нині вітчизняне АП орієнтоване на задоволення інтересів держави, а фактично – апарату державного управління, тобто зрештою самих чиновників. Саме цим вітчизняна галузь суттєво відрізняється від стандартів АП європейських країн. І саме в цьому – дійсна сутність відмінності, яку ми маємо подолати за допомогою нової адміністративно-правової доктрини.

Інакше кажучи, для реформованого АП домінуючим повинен стати принцип «*Salus populi suprema lex*» («Благо народу – вищий закон»). Без цього, до речі, нашій країні шляху до Європейського Союзу немає. Адже без проєвропейської трансформації АП ми не зможемо формувати й інші важливі атрибути демократичної правової держави. Наприклад, можна навіть суто гіпотетично передбачити, що на цей час у нас в принципі не може існувати дійсно ефективної адміністративної юстиції. Адже ми не маємо справжнього АП, яке би базувалось на демократичних цінностях і стандартах верховенства права.

Ми б хотіли зупинитися на положеннях щодо розвитку людинцентристської концепції адміністративного права професором Є. Курінним, який виділяє декілька тез стосовно перезавантаження процесу реформування вітчизняного адміністративного права. Перше, на що звертає увагу вчений, – це що правильність обраної людинцентристської стратегії реформування адміністративного права України підтверджується багаторічним досвідом більшості європейських країн і не потребує вироблення своєї принципової альтернативи, і навпаки – необхідно продовжити розпочате В. Авер'яновим «перезавантаження», розвиваючи та поглиблюючи відповідний творчий пошук з урахуванням особливостей української сучасності. Він пропонує оновлення адміністративного права України проводити у тривимірній системі соціальних координат – «людина», «суспільство», «державна» [14; 15; 16].

Упровадження тривимірної системи соціальних координат при оновленні адміністративного

права України актуалізує проблему уточнення визначення суспільної сутності даної галузі, зміст якої походив би від таких ключових категорій, як «людина», «суспільство», «державна», та перебував би в органічному поєднанні з ними. Зважаючи на це, а також що адміністративне право відіграє роль домінуючої (провідної) галузі права у процесах нормативно-правового закріплення та реалізації державної (владної) політики у переважній більшості чинних соціальних систем, нова суспільна сутність цієї галузі права полягає в тому, що воно є правом забезпечення державної політики через діяльність публічних адміністрацій (скорочено – право забезпечення державної політики) [14; 15; 16].

Соціальне призначення (суспільна роль) оновленого українського адміністративного права – здійснення повної та своєчасної адміністративно-правової регламентації нормативно-правового закріплення та реалізації державної політики на основі об'єктивно існуючих суспільних потреб.

Для досягнення визначеної стратегічної мети адміністративного права необхідно щонайменше вирішити три основні його завдання. Перше – створити реальні умови для повної, всебічної та своєчасної позитивної реалізації (самореалізації) українських громадян у межах території власної держави. Друге – забезпечити прискорення процесів формування та функціонування повноцінного й дієвого (розгалуженої мережі інститутів) громадянського суспільства в Україні. Третє – підготувати оптимальну модель правової держави, складові якої були б спроможні не тільки продукувати затребувану та зрозумілу переважною більшістю громадян державну політику, а й ефективно реалізовувати її [17].

У цілому професор В. Авер'янов стверджував, що для вирішення наявних проблем правового регулювання державно-службових відносин в Україні та впровадження у вітчизняну практику європейського досвіду правового регулювання державної служби важливе значення має визначення пріоритетних напрямів розвитку законодавства про державну службу. На погляд мислителя, одним із ключових напрямів адміністративної реформи в Україні є реформування інституту державної служби. Основною метою реформи є насамперед упровадження в повсякденну практику діяльності вітчизняних державних службовців європейських стандартів належного урядування та обслуговування громадян, а також формування високоефективного та професійного корпусу державних службовців-чиновників [14; 15; 16].

У рамках реалізації цих стандартів на державних службовців мають бути покладені завдання з аналізу та вироблення урядової політики, забезпечення реалізації затвердженої політики, зокрема

розробка проектів нормативно-правових актів, управління публічними фінансами, надання публічних послуг, а також щоденне адміністративне обслуговування приватних осіб. Найпершим напрямком запровадження в Україні європейської системи організації державної служби є визнання цієї служби публічно-правовим інститутом та врегулювання усіх державно-службових відносин спеціальним законодавством про державну службу в межах публічного права. Наразі відмову від поширення трудового законодавства на державних службовців з метою забезпечення їх кращого правового захисту та професійності державної служби підтримує в Україні більшість фахівців-практиків.

Усе вищенаведене дасть змогу створити принципово новий тип взаємовідносин між громадянами і державними службовцями, в основі яких – пріоритет прав і свобод людини, повага до особистості, висока культура спілкування. Відтак це сприятиме наближенню реформованої галузі адміністративного права України до європейських принципів і стандартів та вимог євроінтеграційного процесу.

У свою чергу професор В. Колпаков визначив європейські стандарти адміністративного права, які є цікавими для нашої моделі. Учений визначає, що європейські принципи адміністративного права структуруються за такими групами: достовірність і передбачуваність (правова визначеність); відкритість і прозорість; підзвітність; результативність та ефективність. Кожна з цих груп включає сконцентровані за родовими ознаками конкретні принципи. На думку вченого, пропонується вважати органічними складовими загального поняття «європейські принципи адміністративного права»: безпосередньо принципи європейського адміністративного права та принципи європейського адміністративного простору (ЄАП), які відображають результати процесів європейської адміністративної конвергенції та поглиблення європейської інтеграції в Європі (сер. XX ст. – поч. XXI ст.), зокрема щодо уніфікації та стандартизації діяльності публічних адміністрацій країн-членів ЄС. Європейські принципи адміністративного права є базовим підґрунтям детермінації, осмислення, запровадження у практику публічного адміністрування похідних від них стандартів (наприклад, забезпечення прав людини; публічної адміністрації; адміністративних послуг; публічної служби; адміністративної юстиції; громадських рухів і громадського контролю тощо).

Європейська концепція державної адміністрації визнає ієрархічне делегування державних повноважень громадянам, які здійснюють діяльність у межах державної системи. Тому ці громадяни позиціонуються державними службовцями і

носіями державних повноважень, а не просто працівниками державних установ. У цій ролі вони покликані забезпечити застосування стандартів адміністративного права в поточній діяльності державної адміністрації [17].

Висновки. Адміністративно-правова охорона – це інститут адміністративного права, що складається з однорідних норм адміністративного права, правовий вплив яких спрямовано на попередження правопорушень (профілактику злочинів) та відновлення порушених прав, свобод та законних інтересів фізичних і юридичних осіб, що здійснюються за допомогою адміністративного інструментарію – форм адміністративної діяльності публічної адміністрації, засобів адміністративного примусу та адміністративних процедур.

Адміністративно-правова охорона існує через систему адміністративно-правових норм, одночасно доведено, що вона не може з погляду гносеології права існувати в таких вузьких рамках, визначених державою, вона відображає об'єктивні суспільні відносини, захищає найбільш важливі цінності, які в певний відрізок часу можуть ще не знайти формального оформлення в джерелах адміністративного права, забезпечується на основі адміністративно-правових норм й одночасно регулюється нормами адміністративного права, які встановлюються не тільки державою, хоча нею насамперед.

Усе вищевикладене дає можливість сформулювати, що новітня модель адміністративно-правової охорони базується на таких чинниках:

1) виходячи із положень, «Принципів хорошого врядування» Ради Європи, публічна адміністрація є зобов'язальною у сфері адміністративно-правової охорони ефективно здійснювати відновлення чи попередження порушення прав, свобод і законних стресів невіддільних фізичних і юридичних осіб;

2) адміністративно-правова охорона здійснюється на трьох рівнях: у процесі правотворчості, коли приймаються законодавчі норми права; правозастосування, коли законодавчі норми права уточнюються, наповнюються конкретними адміністративними процедурами в процесі підзаконної правотворчості суб'єктів публічної адміністрації; правореалізації, як практичне втілення суб'єктами публічної адміністрації адміністративно-правових норм у життя суб'єктів адміністративного права з метою відновлення порушених прав, свобод чи законних інтересів фізичних та юридичних осіб;

3) виходячи з новітньої сервісної ролі публічної адміністрації, яка має забезпечувати права, свободи та законні інтереси невіддільних фізичних і юридичних осіб, публічний інтерес держави й суспільства, – людиноцентристської теорії адміністративного права, у сфері адміні-

стративно-правової охорони такий підхід характеризується тим, що публічна адміністрація зобов'язана: по-перше, сама не порушувати права, свободи та законні інтереси невіддільних фізичних і юридичних осіб; по-друге, попереджати посягання на них з боку інших осіб, якщо такі дії прямо віднесені законодавством до їх компетенції; по-третє, відновлювати порушені права, свободи та законні інтереси невіддільних фізичних і юридичних осіб самостійно, якщо публічна адміністрація наділена для цього державою відповідним ресурсом; по-четверте, вимагати відновлення їх особами, які завдали шкоду; по-п'яте, застосовувати заходи дисциплінарного впливу щодо підпорядкованих суб'єктів публічної адміністрації, які незадовільно або неналежно відновлюють права, свободи й законні інтереси невіддільних фізичних і юридичних осіб; по-шосте, створювати умови для притягнення (притягувати) до адміністративної відповідальності або інших видів відповідальності винних осіб; по-сьоме, забезпечувати публічний інтерес держави і суспільства в цій сфері в цілому;

4) позитивістка модель адміністративно-правової охорони полягає в тому, що суб'єкт публічної адміністрації є зв'язуючим чинником в адміністративно-правовому ланцюжку з трьох суб'єктів. Коли суб'єкт публічної адміністрації є зобов'язальним перед невіддільною особою, права якої порушені, і діяти щодо неї владно не може, він має надавати в цьому разі своєрідні посередницькі публічні функції; адміністративно владним щодо другого суб'єкта права, який порушив права, свободи чи законні інтереси першої особи, незалежно від його юридичної природи, публічно-правової чи приватно-правової, якого він має за допомогою наданої адміністративно-правової компетенції зобов'язати припинити протиправну поведінку щодо першої особи, відшкодувати завдані збитки та потерпіти адміністративне покарання.

Отже, новітня модель теорії адміністративно-правової охорони полягає у сукупності висновків, що відображають відносини і зв'язки між суб'єктами публічної адміністрації та двома групами суб'єктів адміністративного права з різними юридичними властивостями (перші мають право вимагати від суб'єктів публічної адміністрації позитивних щодо себе дій, другі зобов'язані виконувати законні вимоги) у структурі людиноцентристської соціально-правової моделі.

Література

1. Яременко В., Сліпушко О. Новий словник української мови в 3-х т. Київ. *Аконіт*. 2008. 928 с.
2. Амосов О., Гавкалова Н. Моделі публічного адміністрування (архетипова парадигма). Публічне управління. 2013. URL: file:///C:/Users/user/Downloads/Pubpr_2013_spets.vip_3.pdf

3. About the Commission. ESCAP 7. 2005. URL: <http://www.unescap.org/commission/about-the-commission>

4. The Good Governance Division. Council of Europe. 2016. URL: <http://www.coe.int/en/web/good-governance>.

5. Бергей І. Основні теоретичні складові сучасних моделей державного управління. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2015. Вип. 2(25). С. 16-26.

6. Principle 1 Fair Conduct of Elections, Representation and Participation. Council of Europe. 2009. URL: <http://www.coe.int/en/web/good-governance/12-principles-and-elope>

7. Principle 2 Responsiveness. 2009. URL: <http://www.coe.int/en/web/good-governance/12-principles-and-elope>

8. Principle 3 Efficiency and Effectiveness. Council of Europe 2009. URL: <http://www.coe.int/en/web/good-governance/12-principles-and-elope>

9. Principle 4 Openness and Transparency. 2009. URL: <http://www.coe.int/en/web/good-governance/12-principles-and-elope>

10. Principle 9 Sustainability and Long-term Orientation. Council of Europe. 2009. URL: <http://www.coe.int/en/web/good-governance/12-principles-and-elope>

11. Principle 10 Sound Financial Management. Council of Europe. 2009. URL: <http://www.coe.int/en/web/good-governance/12-principles-and-elope>

12. Principle 12 Accountability. Council of Europe. 2009. URL: <http://www.coe.int/en/web/good-governance/12-principles-and-elope>

13. Мурашин О. Оновлена концепція елементів правового регулювання. Науковий вісник публічного та приватного права. 2016. Випуск 4. С. 12-14.

14. Авер'янов В. Нова доктрина українського адміністративного права на етапі становлення. *Актуальні проблеми держави і права. Право України*. 2006. URL: <http://www.apdp.in.ua/v35/03.pdf>

15. Авер'янов В. Актуальні завдання реформування адміністративного права. *Право України*. 1999. № 8. С. 8-11.

16. Авер'янов В. Б. Адміністративне право України: доктринальні аспекти реформування. *Право України*. 1998. № 8. С. 8-13.

17. Куринний Є. Реформування українського адміністративного права: декілька тез про сутність процесу. Адміністративне право і процес. 2013. URL: file:///C:/Users/user/Downloads/Kurinni_2013-2.pdf

Анотація

Правоторова О. М. Новітня модель адміністративно-правової охорони. – Стаття.

Адміністративно-правова охорона – це інститут адміністративного права, що складається з однорідних норм адміністративного права, правовий вплив яких спрямовано на попередження правопорушень (профілактику злочинів) та відновлення порушених прав, свобод та законних інтересів фізичних і юридичних осіб, що здійснюються за допомогою адміністративного інструментарію – форм адміністративної діяльності публічної адміністрації, засобів адміністративного примусу та адміністративних процедур.

Адміністративно-правова охорона існує через систему адміністративно-правових норм, одночасно доведено, що вона не може з погляду гносеології права існувати в таких вузьких рамках, визначених державою, вона відображає об'єктивні суспільні відносини,

захищає найбільш важливі цінності, які в певний відрізок часу можуть ще не знайти формального оформлення в джерелах адміністративного права, забезпечується на основі адміністративно-правових норм й одночасно регулюється нормами адміністративного права, які встановлюються не тільки державою, хоча нею насамперед.

Ключові слова: відповідальність, адміністративно-правова охорона, загроза, законодавство, національна безпека, суспільні відносини, адміністративно-правовий захист, публічна адміністрація, адміністративно-правові відносини.

Аннотация

Правоторова А. Н. Новейшая модель административно-правовой охраны. – Статья.

Административно-правовая охрана – это институт административного права, состоящий из однородных норм административного права, правовое воздействие которых направлено на предупреждение правонарушений (профилактику преступлений) и восстановления нарушенных прав, свобод и законных интересов физических и юридических лиц, осуществляемые с помощью административного инструментария – форм административной деятельности публичной администрации, средств административного принуждения и административных процедур.

Административно-правовая охрана существует через систему административно-правовых норм, одновременно доказано, что она не может с точки зрения гносеологии права на существование в таких узких рамках, определенных государством, она отражает объективные общественные отношения, защищает наиболее важные ценности, которые в определенный отрезок времени могут еще не найти формального оформления в источниках административного права, обеспечивается на основе административно-правовых

норм и одновременно регулируется нормами административного права, устанавливаются не только державой, хотя ею прежде.

Ключевые слова: ответственность, административно-правовая охрана, угроза, законодательство, национальная безопасность, общественные отношения, административно-правовая защита, публичная администрация, административно-правовые отношения.

Summary

Pravotorova O. M. New model of administrative legal protection. – Article.

Determined that the administrative-legal protection is an institution of administrative law, which consists of uniform rules of administrative law, whose legal influence is directed at the prevention of offenses (crime prevention) and the restoration of violated rights, freedoms and legitimate interests of individuals and legal entities through administrative tools: forms of administrative activity of public administration, administrative coercion and administrative procedures.

It is concluded that administrative-legal protection exists through a system of administrative-legal norms, and at the same time it is proved that it can not, from the point of view of epistemology of law, exist in such narrow limits as the state determines, it reflects objective social relations, protects the most important values, Which during this period of time may not yet find the formal registration in the sources of administrative law, is provided on the basis of administrative law and simultaneously governed by the norms of administrative law, which will establish not only the state, although it primarily.

Key words: responsibility, administrative and legal protection, threat, legislation, national security, public relations, administrative and legal protection, public administration, administrative-legal relations, administration.